րի դալարուոյ և առ ջուրս հանգստեան» ըստ Սաղմոսերգու մարգարէին։

Քաջապէս աշխատելով կատարել նոյն Առաքելոյ՝ առաջնորդաց վերաբերեալ պատուէրը՝ կառավարել եմ ինձ յանձնած ժողովուրդը «ոչ գօշաքաղութեամբ, այլ յօժարութեամբ. ոչ իբրև տիրելով վիճակին՝ այլ լինել օրինակ հօտին», ինչպէս կարեն վկայել շամախեցիք և բագուեցիք, որոց մէջ էի բնակում մեծ մասամբ։

Բ. Զինել, պատրաստել տալով՝ օծել եմ յետագայ գիւղօրէից եկեղեցիքը – նիւթական տաճարները, որք են –

1. Սուրբ Ստեփաննոսի վանքը Սաղիանի՝ յերես 22—23, 2. Քեալլանդ, 3. Բիլխատան, 4. Աղբուլաղ, 5. Արփաւուտ, 6. Հնդար, 7. Քեօվլուջ գիւղօրէից եկեղեցիքն։ Եւ օծել եմ հիմունքն Բագուի գերեզմանատան սուրբ Յարութեան մատրան և Բղօվանդ գիւղի եկեղեցւոյ՝ Գեօքչայի գաւառի՝ Վանքաշէնի գործակալութեան մէջ։

Գ. Զինել պատրաստել տալով՝ բացել եմ հետևեալ եկեղեցական դպրոցներն, որք են –

1. Սաղիանի վանքի վանական դպրոցն՝ յերես 82 - 112, 2. Գանձակ գիւղի, 3. Գիրք գիւղի, 4. Ղալակայ, 5. Քիլվար, 6. Մէյսարի և 7. Աւանաշէն գիւղերի դպրոցներն, այլ և 8. Շամախի քաղաքի տղայոց դպրոցն՝ վիճակային առենի վերնայարկում և 9. Անդրկասպեան աշխարհի Աստապատ քաղաքի դպրոցն։

Դ. 1893 թուէն պատրաստելով Բագուի թեմի թեմական դպրանոցի հաստատութեան գրագրութիւնն - կանոն, ծրագիր, նախահաշիւ դրամական մուտից և ծախուց, և Բագուի հայ ժողովրդեան պատրաստականութեան խնդրագիրն են, յայտարարութեանս հետ (1893 թուին, յերես 115) ուղարկել եմ Տ Մկրտիչ Վեհ. Կաթուղիկոսին, որ օրինական կարգաւ թոյլատրէր Շամախու (անուամբ միայն) թեմական դպրանոցն փոխադրել ի Բագու, ուր ամենայն ինչ պատրաստ է —հոյակապ մեծաշէն տունն 125,000 մանէթով շինուած, ծախուց դրամն 15,000 մանէթ, գործող անձինքն են, են։

Ե. Հոգևոր ծայրագոյն իշխանութեանս հրամանաւ —Սի-